

Костянтин Леонідович Бугайчук,

кандидат юридичних наук, доцент,
Харківський національний університет внутрішніх справ,
науково-дослідна лабораторія з проблем протидії злочинності;
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2429-5010>,
e-mail: klbugaychuk@gmail.com

**ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА ДЕРЖАВНОГО ОРГАНУ:
ПОНЯТТЯ, ТИПОЛОГІЯ ТА НАПРЯМИ ЗАСТОСУВАННЯ
ДО СИСТЕМИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ**

Проаналізовано загальнотеоретичні підходи до визначення змісту й ознак організаційних структур державних органів, сформульовано ключові принципи формування організаційних структур. На підставі дослідження наукових праць з теорії державного управління, адміністративного права, менеджменту, публічного адміністрування сформульовано авторське визначення поняття «організаційна структура Національної поліції України».

Узагальнено та систематизовано наукові погляди на типологію організаційних структур, їх особливості, переваги та недоліки. Визначено типи організаційних структур, за якими побудована система Національної поліції України, а також її центральний орган управління і територіальні органи.

Ключові слова: Національна поліція України, публічне адміністрування, організаційна структура, ланка управління, рівень управління.

Оригінальна стаття

Постановка проблеми

Одним із завдань публічного адміністрування в органах Національної поліції України є побудова й оптимізація її організаційної структури з метою вдосконалення управлінських процесів, а також діяльності з надання поліцейських послуг громадянам щодо забезпечення публічної безпеки та порядку, боротьби зі злочинністю, забезпечення прав і свобод громадян. Водночас здійснення таких дій неможливе без наукового опрацювання теоретичних здобутків науковців стосовно особливостей і видів організаційних структур державних органів. Таке опрацювання є дуже важливим та актуальним, адже формує відповідне наукове підґрунтя для подальшого аналізу організаційної структури системи Національної поліції та її підрозділів, дає можливість виробити оптимальні шляхи її побудови, а також надає пропозиції щодо її вдосконалення.

Стан дослідження проблеми

Правова категорія «організаційна структура» свого часу була предметом дослідження таких фахівців з державного управління,

як В. Я. Малиновський, А. Ф. Мельник, В. В. Холод [1–3], які аналізували її з позицій функціонування органів державної влади. Разом з тим належну увагу цій темі приділяли також науковці у сфері управління господарськими організаціями та здійснення менеджменту, зокрема Г. Я. Гольдштейн, М. П. Мальська, М. І. Небава, О. Г. Радушняк, А. І. Федулова [4–7]. Слід відмітити, що дослідження названих вчених та їх результати є різними через те, що державні органи та господарські організації мають різну мету існування, їх діяльність урегульована різними нормативними актами, а отже типи організаційних структур та особливості їх функціонування відрізняються. Також слід враховувати, що в господарських організаціях, на відміну від державних органів, організаційні структури є більш адаптивними до зовнішніх умов, але це не означає неможливість їх побудови в контексті діяльності суб'єктів державного управління та правоохоронної діяльності, яким виступає Національна поліція України.

Мета і завдання дослідження

Мета статті полягає у визначенні типів організаційних структур, які існують у системі Національної поліції України. Її буде досягнене за допомогою проведення теоретико-правового дослідження організаційно-правової структури як управлінської категорії, аналізу наукових здобутків у сферах менеджменту, державного управління, адміністрування та нормативно-правової бази діяльності Національної поліції України (*завдання* статті).

Наукова новизна дослідження

У дослідженні вперше: узагальнено та систематизовано наукові здобутки фахівців різних галузей наук щодо змісту та видів організаційної структури державних органів, установ, організацій; сформульовано авторське визначення організаційної структури Національної поліції України; визначено типи організаційних структур стосовно як усієї системи поліції, так і окремих її органів та підрозділів.

Виклад основного матеріалу

Дослідження організаційної структури Національної поліції України буде неповним без здійснення теоретико-правового аналізу особливостей цієї правової категорії, дослідження наукових позицій щодо поняття, ознак і принципів її формування.

У наукових працях з державного управління можна знайти такі визначення терміна «організаційна структура державного органу»:

– сукупність структурних елементів (підрозділів, посадових осіб та ін.) і взаємозв'язок між ними [1, с. 246; 2];

– управлінська категорія, яка відображає організаційний бік відносин управління та становить єдність рівнів і ланок управління в їх взаємозв'язку [3, с. 195];

– склад і підпорядкованість взаємопов'язаних організаційних одиниць (окремих посад), ланок (управлінських підрозділів) і ступенів (рівнів), наділених певними правами та відповідальністю для виконання відповідних цільових функцій управління [8];

– організаційна структура органу державної влади залежить від місця органу в організаційній структурі державного управління, обсягу та змісту його компетенції та, відповідно, ролі в управлінні суспільними процесами [9, с. 9];

– внутрішня будова організації, наявність у неї окремих частин і співвідношення між ними, ступінь жорсткості або гнучкості організаційної конфігурації, типи взаємодій між внутрішніми елементами [10, с. 99–100].

Дослідження наведених наукових позицій дозволяє зробити висновки, що організаційна структура державного органу пов'язана з такими його характеристиками як відокремленої системи:

– це сукупність окремих підрозділів і посад органу;

– між зазначеними елементами державного органу існують певні зв'язки (влади – підпорядкування, рівності);

– залежно від наявних типів зв'язків підрозділи та посади державного органу розташовуються в особливому порядку (ієрархічно або лінійно);

– організаційна структура залежить від виду державного органу та його місця в загальній системі управління.

Як видно з наведених характеристик організаційної структури державного органу, слід дещо детальніше розглянути такі поняття, як «рівень управління» та «ланка управління», які мають визначальний вплив на формування організаційної структури будь-якої соціальної системи.

Як зазначає В. Я. Малиновський, ланка управління – це відокремлений орган, який здійснює функції управління і наділений для цього певними правами, для їх реалізації, визначеною відповідальністю за виконання функцій та використання прав. В основу створення ланки управління покладено виконання певної управлінської функції, встановлені між ланками зв'язки мають горизонтальний характер. Рівень управління, на думку вченого, – це сукупність ланок управління на певному щаблі ієрархії управління. Рівні управління, поєднуючи різні ланки, характеризують рівень концентрації процесу управління та послідовність підпорядкування одних ланок іншим зверху донизу [3, с. 195].

Формування в організаційній структурі державного органу певних рівнів і ланок залежить від типів зв'язків між зазначеними елементами. Зазвичай в науковій літературі виділяють горизонтальні

(рівні) та вертикальні організаційні зв'язки між елементами організаційних структур.

В основі вертикальних зв'язків лежать відносини підпорядкованості. Зв'язки цього типу встановлюються між керівниками, структурними підрозділами й окремими працівниками органу в тих випадках, коли одні з них мають право віддавати розпорядження, а інші повинні їх виконувати. Горизонтальні зв'язки базуються на відносинах взаємозв'язку, взаємозалежності або опосередкованої залежності та встановлюються між рівноправними керівниками і структурними підрозділами, які взаємодіють у процесі управлінської діяльності [1, с. 247; 2].

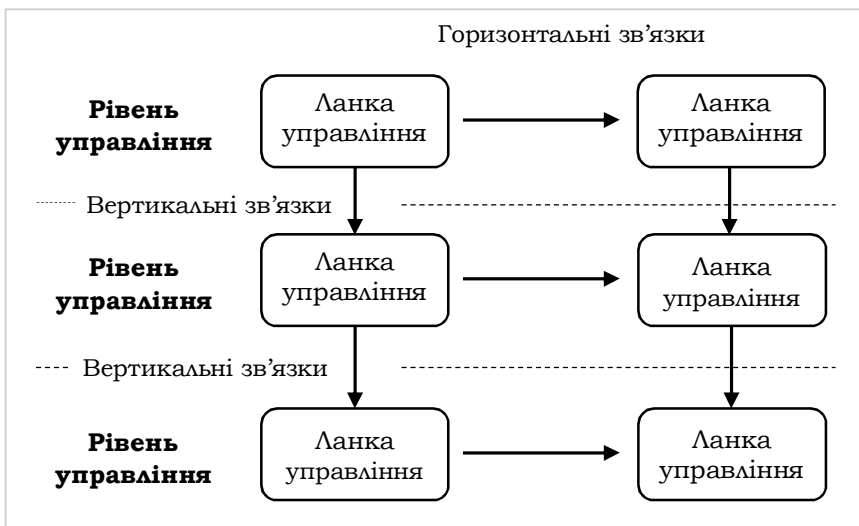

Рисунок 1. Рівні та ланки управління в організаційній структурі державного органу

Разом із теоретичним аспектом змісту організаційної структури державного органу слід проаналізувати її нормативну складову. Так, типові організаційні структури державних органів закріплюються здебільшого нормативними актами різного рівня, починаючи від законів і закінчуючи наказами керівників. Серед таких актів потрібно відмітити закон України «Про прокуратуру»¹, постанову

¹ Про прокуратуру : закон України від 14.10.2014 № 1697-VII.

Кабінету Міністрів України «Про затвердження рекомендаційних переліків структурних підрозділів обласної, Київської та Севастопольської міської, районної, районної в м. Києві та Севастополі державних адміністрацій»¹, наказ Державної судової адміністрації «Про Типову структуру територіального управління Державної судової адміністрації України»², наказ Міністерства інформаційної політики України «Про затвердження структури центрального апарату Міністерства інформаційної політики України»³.

Щодо системи Національної поліції України, то тут, насамперед, слід зазначити закон України «Про Національну поліцію»⁴, постанову Кабінету Міністрів України «Про утворення територіальних органів Національної поліції та ліквідацію територіальних органів Міністерства внутрішніх справ»⁵, а також інформацію щодо загальної структури Національної поліції, що міститься на її офіційному сайті⁶.

На підставі наведених визначень організаційної структури державного органу та дослідження змісту нормативно-правових актів, що затверджують правовий статус таких структур, можемо сформулювати власне визначення організаційної структури Національної поліції України – це встановлена нормативно-правовими актами, прийнятими уповноваженими органами (особами) в межах власної компетенції з дотриманням певної процедури, сукупність взаємопов'язаних посад, структурних і відокремлених підрозділів Національної поліції, яка становить єдину систему ланок та рівнів управління та формується з метою виконання покладених на неї завдань щодо надання поліцейських послуг і реалізації закріплених повноважень.

Аналіз актуальних наукових праць стосовно [1, с. 248–250; 3, с. 199–201; 4–7; 9, с. 13–17; 11; 12] дає можливість виділити такі

¹ Про затвердження рекомендаційних переліків структурних підрозділів обласної, Київської та Севастопольської міської, районної, районної в м. Києві та Севастополі державних адміністрацій : постанова Кабінету Міністрів України від 18.04.2012 № 606.

² Про Типову структуру територіального управління Державної судової адміністрації України : наказ Держ. суд. адміністрації України від 29.04.2016 № 87.

³ Про затвердження структури центрального апарату Міністерства інформаційної політики України : наказ М-ва інформ. політики України від 20.03.2017 № 25.

⁴ Про Національну поліцію : закон України від 02.07.2015 № 580-VIII.

⁵ Про утворення територіальних органів Національної поліції та ліквідацію територіальних органів Міністерства внутрішніх справ : постанова Кабінету Міністрів України від 16.09.2015 № 730.

⁶ Структура Національної поліції України. URL: <https://www.npu.gov.ua/about/struktura/struktura/> (станом на 21.11.2018).

види організаційних структур: лінійна, функціональна, лінійно-функціональна, дивізійна, матрична. Такий поділ здійснюється на підставі та з урахуванням типів організаційних зв'язків між ланками управління і наявних управлінських рівнів.

Лінійна організаційна структура побудована за суворим ієрархічним принципом, а горизонтальні зв'язки майже відсутні. Ланка управління кожного нижчого рівня перебуває в підпорядкуванні ланки вищого рівня. Якщо взяти за ланку управління певну посаду, то посади нижчого рівня перебувають у підпорядкуванні єдиного керівника, який, у свою чергу, перебуває у підпорядкуванні керівника вищого рівня управління. У цьому випадку можна говорити про наявність такого принципу побудови, як принцип єдиноначальності, коли керівник видає накази всім рівням управління та несе повну відповідальність за прийняте рішення, а також здійснює контроль за його виконанням. Лінійна організаційна структура є найпростішою серед інших типів, але водночас вона найменш гнучка, оскільки принцип єдиноначальності не передбачає швидкої перебудови у випадку, якщо зовнішні обставини функціонування органу будуть змінюватися; вона добре працює за стабільних умов та при виконанні нескладних повторюваних операцій.

Переваги лінійної організаційної структури: підлеглі одержують чіткі розпорядження та накази, що не суперечать один одному, зберігається єдиний центр видання владних розпоряджень і контролю за виконанням поставлених завдань; оперативність виконання завдань і реагування на розпорядження керівництва; відповідальність за результати роботи несе одна особа – керівник лінійного підрозділу.

Недоліки лінійної організаційної структури: високі вимоги до компетенції керівника підрозділу; перевантаженість керівника здійсненням зовнішніх зв'язків з іншими підрозділами органу; обмеження ініціативи виконавців.

Лінійні організаційні структури існують вертикальні та горизонтальні, відрізняються за кількістю рівнів управління.

Рисунок 2. Горизонтальна лінійна організаційна структура

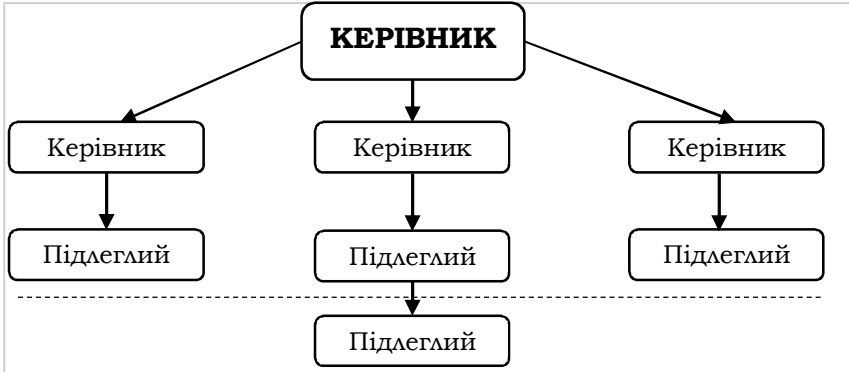

Рисунок 3. Вертикальна лінійна організаційна структура

Функціональна організаційна структура формується відповідно до напрямів роботи (функцій) окремих підрозділів органу або його посад. Отже, на відміну від лінійної структури за функціональною в організації виділяються окремі підрозділи, які відповідають за здійснення окремого напрямку роботи – керівники та працівники спеціалізуються в окремій галузі. Тобто у структурі державного органу формуються кадрові служби, служби матеріально-технічного забезпечення, логістики, документального забезпечення тощо. Важливим у такій структурі є те, що вказівки та розпорядження керівництва функціонального підрозділу є обов'язковими для всіх підлеглих.

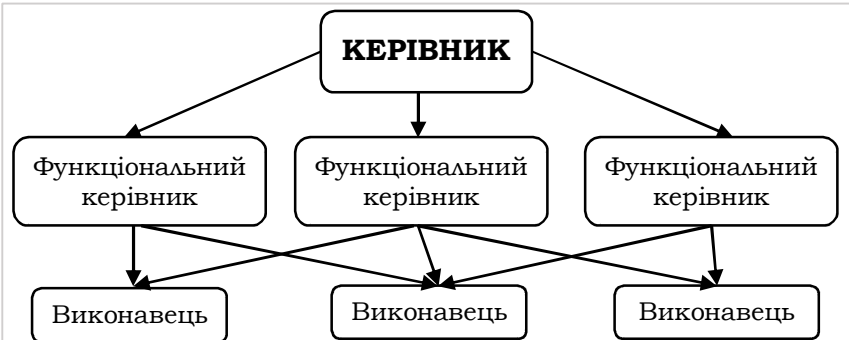

Рисунок 4. Функціональна організаційна структура

Переваги функціональної організаційної структури: здійснення спеціалізації підрозділів, що в кінцевій ситуації підвищує рівень виконуваної роботи; зміцнення кадрового складу підрозділів державного органу, висока кваліфікація виконавців; значна мінімізація часу на виконання завдань.

Недоліки функціональної організаційної структури: створення ефекту «подвійного підпорядкування» для виконавців; накази та розпорядження функціональних підрозділів можуть протирічати один одному; звуження спектра виконуваних підрозділом робіт, що негативно впливає на роботу органу, особливо в напрямках стратегічного розвитку.

Лінійно-функціональна організаційна структура державного органу поєднує в собі як переваги, так і недоліки двох розглянутих організаційних структур. За цією схемою лінійні ланки управління зберігають повноваження щодо прийняття та виконання рішень, водночас основним призначенням функціональних підрозділів є організаційно-методичне, оскільки вони не мають безпосереднього впливу на лінійних керівників. Функціональні підрозділи можуть готувати управлінські рішення (накази, розпорядження), але вони затверджуються керівництвом органу та доводяться до виконавців через їх лінійного керівника.

Сукупність функціональних підрозділів державного органу формує так званий апарат керівника. Крім того, лінійно-функціональна структура є підставою для створення певних колегіальних органів управління, рішення яких доводяться до виконавців від імені вищого лінійного керівника.

Переваги лінійно-функціональної структури: збереження функціональної спрямованості окремих підрозділів, а отже компетентності спеціалістів у вирішенні специфічних завдань; можливість швидкого виконання управлінських рішень у лінійних підрозділах; передача організаційно-аналітичних функцій за окремими напрямками відповідним підрозділам апарату органу.

Недоліки лінійно-функціональної структури: загроза штучного збільшення управлінського апарату та витрат на його утримання; тривале погодження загальноорганізаційних управлінських рішень внаслідок недостатності владних повноважень лінійних і функціональних керівників.

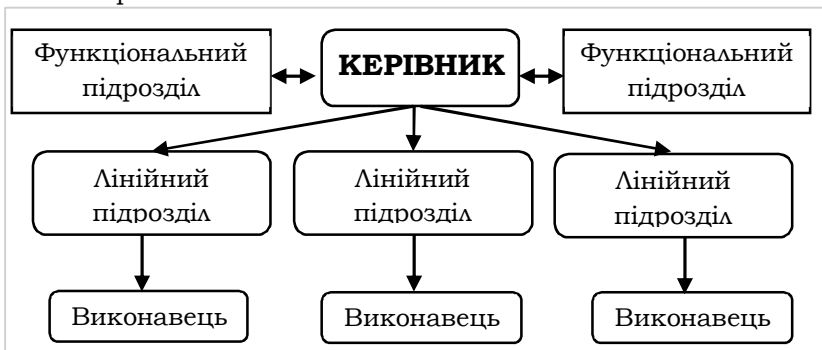

Рисунок 5. Лінійно-функціональна організаційна структура

Ще однією структурою державного органу, яка, на жаль, не часто згадується саме в адміністративно-правовій літературі, є дивізійна організаційна структура. Її створення обумовлюється розширенням масштабів діяльності органу, його багатопрофільністю. Ця структура характеризується децентралізацією управлінських функцій відокремленим підрозділом з одночасним збереженням стратегічного планування, загальної координації та контролю за центральною ланкою управління.

Переваги дивізійної організаційної структури: делегування окремих управлінських функцій на нижчі рівні управління, зменшення впливу керівництва функціональних підрозділів центрального апарату, наближеність відокремлених підрозділів до ділянки закріпленої роботи, а отже підвищення якості прийняття управлінських рішень.

Водночас серед недоліків дивізійної структури назвемо виникнення розбіжностей між інтересами центрального органу й окремих відокремлених підрозділів, збільшення витрат на утримання апарату управління, складність здійснення контролю за виконанням рішень на місцях.

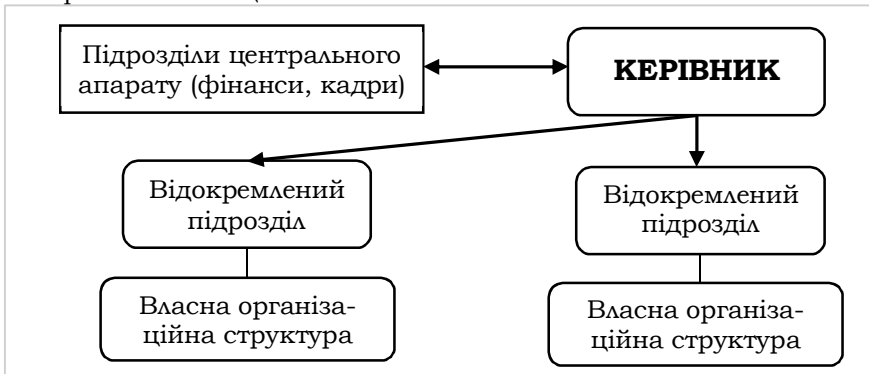

Рисунок 6. Дивізійна організаційна структура

Ще одним типом організаційних структур є **матрична**. Її особливістю є те, що вона орієнтована на організації та установи, які працюють за так званою проектною моделлю. Виконавці такого проекту підпорядковані також керівнику підрозділу, де вони працюють, який надає допомогу керівнику проекту організації. Проектна структура розпадається після завершення проекту або може бути більш тривалою у випадку виконання довгострокових цільових програм.

Перевагами такої структури є швидка адаптація до змін зовнішнього середовища, а також залучення всіх зацікавлених фахівців

для реалізації відповідних завдань і проектів. Недоліками можна назвати подвійне підпорядкування учасників проектних груп, складність комунікації між керівником проекту та керівниками лінійних чи функціональних підрозділів, що делегують виконавців для проекту.

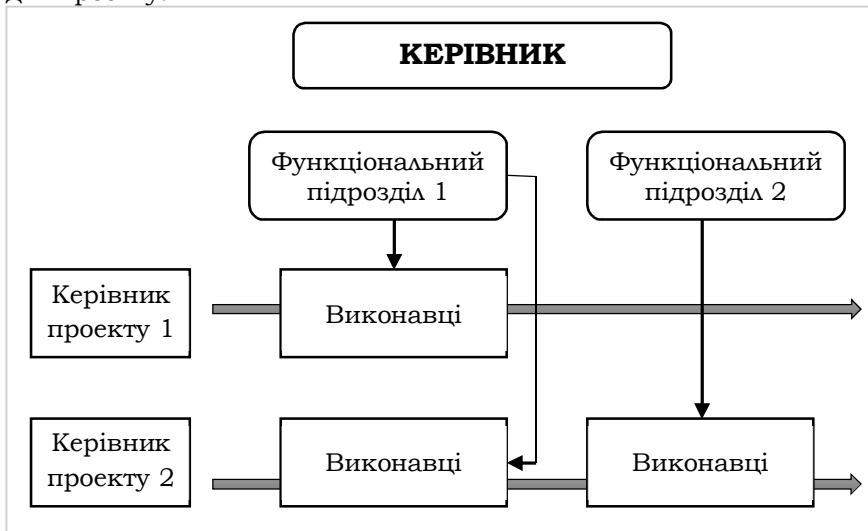

Рисунок 7. Матрична організаційна структура

Побудова організаційної структури державного органу має здійснюватися на підставі певних правил (принципів), серед яких можна виділити:

- принцип відповідності меті. Під час формування організаційної структури слід враховувати мету створення державного органу та сферу суспільних відносин, в якій він реалізує свої повноваження;

- принцип оптимальності. У структурі слід передбачити як лінійне, так і функціональне розмежування ланок управління для того, щоб з одного боку забезпечити швидке виконання прийнятих рішень і реалізацію покладених обов'язків, а з іншого – врахувати можливість творчого підходу до виконання завдань та оптимальне навантаження на працівників;

- принцип предметної та територіальної відповідності. Під час формування організаційної структури слід враховувати всі напрями діяльності органу (функції, предмет відання), а також територіальні межі розповсюдження повноважень;

- принцип економічності. Структури потрібно будувати так, щоб

покладені завдання виконувалися органом із максимальною економією коштів, без зайвого розширення управлінського апарату;

– принцип розвитку. Структура повинна мати можливості для адаптації до змін у зовнішньому середовищі, а також для виконання не тільки поточних, але і стратегічних завдань.

Щоб зрозуміти принципи формування організаційної структури системи Національної поліції України, а також її окремих органів і підрозділів, слід звернутися до нормативних актів, що регулюють її діяльність. Так, стаття 19 Конституції України передбачає, що органи державної влади й органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України¹.

Відповідно до закону України «Про Національну поліцію» поліція у процесі своєї діяльності взаємодіє з органами правопорядку й іншими органами державної влади, а також органами місцевого самоврядування відповідно до закону та інших нормативно-правових актів, вона діє виключно на підставі, у межах повноважень та у спосіб, що визначені Конституцією та законами України².

Стаття 13 цього ж закону передбачає, що систему поліції складають: 1) центральний орган управління поліцією; 2) територіальні органи поліції. До складу апарату центрального органу управління поліції входять організаційно поєднані структурні підрозділи, що забезпечують діяльність керівника поліції, а також виконання покладених на поліцію завдань³.

У складі поліції функціонують: 1) кримінальна поліція; 2) патрульна поліція; 3) органи досудового розслідування; 4) поліція охорони; 5) спеціальна поліція; 6) поліція особливого призначення⁴.

Із зазначеного випливають такі фактори, що зумовлюють побудову організаційної структури Національної поліції України:

– здійснення професійної діяльності виключно на підставі закону та в межах закріплених повноважень;

– функціональна спеціалізація та загальнонаціональні територіальні межі виконання повноважень;

– наявність апарату центрального органу управління;

– ієрархічна побудова місцевих апаратів управління;

– наявність міжтериторіальних відокремлених підрозділів.

Із зазначеного випливає, що система Національної поліції України побудована за принципами дивізійної організаційної структури:

¹ Конституція України : закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР.

² Про Національну поліцію : закон України від 02.07.2015 № 580-VIII.

³ Там само.

⁴ Там само.

1) центральний орган управління поліцією; 2) міжрегіональні територіальні органи; 3) Головні управління поліції в областях; 4) державні установи.

У центральному органі управління поліцією організаційна структура побудована за лінійно-функціональним принципом: керівництво, департаменти, управління, відділи. Більш крупні структурні підрозділи (департаменти) поділяються на управління та відділи.

На відповідних територіях України загальна структура будується за дивізійним принципом з урахуванням адміністративно-територіального поділу (Головне управління (апарат) – відділ – відділення). Структурні підрозділи відокремлених органів також розподіляються відповідно до окремих напрямів роботи, наприклад: слідчий відділ, відділ (сектор) кримінальної поліції, відділ (сектор) превенції (у складі патрульної поліції), сектор спеціальної поліції, відділ (сектор) моніторингу, сектор кадрового забезпечення тощо.

У відповідних структурних підрозділах організаційна структура будується за лінійним принципом, оскільки відповідні виконавці отримують певні вказівки через своїх безпосередніх начальників, а не від керівників інших функціональних підрозділів, тобто існує чітка ієрархія та підпорядкованість виконавців одному лінійному керівникові. У свою чергу рівні управління в системі органів та підрозділів Національної поліції будуються відповідно до адміністративно-територіального поділу країни: країна – область – райони області – місто – райони міста.

Висновки та узагальнення

1. Дослідження категорії «структура» цілком можна застосувати як до окремих соціальних систем, так і до окремих державних органів, які певною мірою являють собою уособлену систему із притаманними їй ознаками, організаційними зв'язками та формою. Цілісність державного органу є його ключовою ознакою як системи, а структура виступає такою категорією, яка визначає міру такої цілісності, а також сприяє стійкості й організованості самого органу.

2. Основними типами організаційних структур державних органів є лінійна, функціональна, лінійно-функціональна, дивізійна, матрична. Зазначені типи можна умовно поділити на два основні види: жорсткі (hard) та м'які (soft) структури. Перші чотири організаційні структури являють собою жорсткий тип, для якого характерні стабільна ієрархія, формалізація правил поведінки й операційних процедур, централізоване прийняття рішень. Матрична структура та інші подібні до неї є більш гнучкими, менш формалізованими, характеризуються можливістю прийняття рішень у децентралізованому порядку.

3. Повсякденна діяльність державних органів, у тому числі Національної поліції України, здійснюється в суворо визначеному нормативно-правовими актами порядку, характеризується високою формальністю управлінських процедур, постійними організаційними зв'язками, тобто за своїми ознаками її організаційна структура відноситься до структур жорсткого (бюрократичного) типу.

4. Якщо розглядати систему Національної поліції України у загальнодержавному масштабі, то її організаційна структура належить до дивізіонального типу, оскільки присутні відносно відокремлені територіальні та міжтериторіальні підрозділи, які мають певну самостійність у здійсненні своєї діяльності та прийнятті управлінських рішень. Якщо ж розглядати організаційні структури центрального апарату, територіальних і міжтериторіальних органів, то їх структури належать до лінійно-функціонального типу.

Така точка зору оснований на тому, що при кожному керівникові існують певні функціональні підрозділи, які складають «штаб» керівника, але не мають безпосереднього впливу на лінійні відділи та відділення, які мають власне керівництво. Водночас внутрішня структура більш дрібних підрозділів, відділів і відділень Національної поліції будується за лінійним типом з ієрархічною побудовою, централізованим прийняттям рішень, прямим підпорядкуванням виконавців лінійному керівникові відповідного рівня управління.

5. В умовах реформування діяльності органів і підрозділів Національної поліції в її структурі можуть формуватися тимчасові матричні (проектні) організаційні структури, які пов'язані з реалізацією певних правоохоронних проектів. Роль керівника проекту, як правило, належить заступникові голови Національної поліції або керівникові певного департаменту чи територіального підрозділу, виконавцями можуть бути фахівці з різних управлінь, відділів і секторів. Це, наприклад, стосується впровадження проекту детективів Національної поліції, запровадження кримінального аналізу в діяльності поліції, впровадження системи оцінки ефективності діяльності поліції з урахуванням основних потреб на місцях тощо.

Подальшими *перспективними напрямками* наукових досліджень визначимо здійснення аналізу процесу управління в системі Національної поліції України.

Список бібліографічних посилань: **1.** Державне управління : навч. посіб. / А. Ф. Мельник, О. Ю. Смоленський, А. Ю. Васіна, А. Ю. Гордієнко ; за ред. А. Ф. Мельник. Київ : Знання-Прес, 2003. 343 с. **2.** Холод В. В. Державне та регіональне управління : навч.-метод. рек. Донецьк : ДонНУЕТ, 2013. 136 с. URL: <https://studfiles.net/preview/5437063/> (дата звернення: 15.11.2018). **3.** Малиновський В. Я. Державне управління : навч. посіб. Луцьк : Вежа, 2000. 558 с. **4.** Мальська М. П.,

Пандяк І. Г. Організація готельного обслуговування : підручник. Київ : Знання, 2011. 366 с. **5.** Федулова Л. І. Менеджмент організацій : підручник. Київ : Либідь, 2004. 448 с. **6.** Небава М. І., Ратушняк О. Г. Менеджмент організацій і адміністрування : навч. посіб. Вінниця : ВНТУ, 2012. Ч. 1. 105 с. URL: https://web.posibnyky.vntu.edu.ua/fmib/1nebava_menedzhment_organizacij_administruvannya_ch1/index_3.htm (дата звернення: 14.11.2018). **7.** Гольдштейн Г. Я. Основы менеджмента. 2-е изд., перераб. и доп. Таганрог : Изд-во ТРТУ, 2003. 230 с. URL: http://www.aup.ru/books/m77/4_2.htm (дата звернення: 22.11.2018). **8.** Короткий курс лекцій з дисципліни «Система державного і муніципального управління» // Studme.com.ua : сайт. URL: https://studme.com.ua/158407208679/ekonomika/sistema_gosudarstvennogo_i_munitsipalnogo_upravleniya.htm (дата звернення: 15.11.2018). **9.** Євтушенко О. Н. Державне управління : навч. посіб. : у 3 ч. Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2014. Ч. 3: Основи внутрішньої організації державного органу та менеджменту. 248 с. **10.** Костенюк Н. І. Теоретичний підхід до визначення поняття організаційно-функціональної структури управління. *Актуальні проблеми державного управління*. 2013. № 1. С. 98–104. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/apdu_2013_1_14.pdf (дата звернення: 15.11.2018). **11.** Новіков Б. В. Основи адміністративного менеджменту : навч. посіб. Київ : Центр учб. літ., 2004. С. 136. **12.** Державний менеджмент в контексті реалізації адміністративної реформи / Івано-Франківськ. центр науки, інновацій та інформатизації. Івано-Франківськ, 2012. С. 44–46.

Надійшла до редколегії 21.11.2018

Buhaichuk K. L. Organizational structure of a state agency: concept, typology and directions of application to the system of the National Police of Ukraine

The author of the paper has analyzed the general theoretical approaches to determining the content and characteristics of the organizational structures of state agencies; has formulated the key principles for the formation of organizational structures. Based on the research of scientific works on the theory of public administration, administrative law, management, public management, the author has formulated own definition of the concept of “organizational structure of the National Police of Ukraine”.

The author has offered to understand it as a set of interrelated positions, structural and separate units of the National Police, which constitutes a single system of units and levels of management, and is formed in order to accomplish the assigned tasks for the provision of police services and implementation of assigned powers. It is established by regulatory acts adopted by the authorized agencies (individuals) within their own competence in compliance with a specific procedure.

The routine activities of the National Police of Ukraine are carried out in strict order determined by the regulatory acts, are characterized by a high formality of management procedures,

constant organizational relations, and therefore its organizational structure belongs to rigid (bureaucratic) type structures according to its characteristics.

If we consider the system of the National Police of Ukraine on the national scale, its organizational structure refers to the divisional type, since it contains relatively separate territorial and interterritorial units that have certain autonomy in exercising their activities and management decisions. If we consider organizational structures of the central apparatus, territorial and interterritorial agencies, then their structures belong to the linear and functional type.

The results obtained by the author are an integral part of the author's research on the topic "Public management within the National Police of Ukraine" and can be used in carrying out similar fundamental and applied research in the field of optimization of management activities of state and law enforcement agencies.

Keywords: National Police of Ukraine, public management, organizational structure, management unit, level of management.

